StV:n asiantuntijakuuleminen

HE 210/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Johtava asiantuntija Satu Koskela

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUSKESKUS | KLIENT- OCH PATIENTSÄKERHETSCENTRET

Esitys on perusteltu

- Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus pitää ehdotettua sääntelyä perusteltuna.
- Esityksellä vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon valmiutta ja varautumista sekä häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hoitamista yhteistyöaluetasolla ja kansallisesti.
- Esityksellä on siksi myönteisiä vaikutuksia erityisesti haavoittuvien ihmisryhmien perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen (hyvinvointi, terveys ja turvallisuus sekä riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut).

Valmiuden säätelyn tasot olisi hyvä määritellä kansallisesti (50 a §)

- Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus katsoo, että valmiuden säätelyn tasot tulisi määritellä kansallisen ohjauksen tuella valtakunnallisesti yhtenäisesti.
  - Kriteerit valmiuden eri tasoille: Perusvalmius, tehostettu valmius, täysvalmius
- Hälytysjärjestelyt ja menettelytavat valmiuden tasolta toiselle siirtymiseen kuuluisivat ehdotetulla tavalla yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden sopimisen piiriin.

Mitä kaikkea toiminnan johtaminen tarkoittaa (50 b §)?

- Esityksessä olisi hyvä tarkentaa, käsittääkö toiminnan johtaminen myös esim. sitovan kansallisen ohjauksen antamisen soten sisältölakien tulkinnasta ja niiden tarkoituksenmukaisesta yhdenmukaisesta soveltamisesta yhteistyöalueen sisällä tai koko valtakunnassa.
- Lainsäädännön yhdenmukaisella soveltamisella on vaikutuksia kansalaisten yhdenvertaisuuden toteutumiseen ja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien asiakas- ja potilasryhmien turvallisuuteen hoidossa ja palveluissa.
  - Esim. tartuntatautilain soveltaminen tai kiireellisen ja välttämättömän hoidon ja palveluiden priorisointiratkaisut

Valmiusryhmän kokoonpano on mahdollisesti liian suppea (50 c §)

- Keskus ehdottaa harkittavaksi seuraavia muutoksia valmiusryhmän kokoonpanoon:
  - Valmiusryhmän kokouksiin voisi osallistua edustaja jokaiselta hyvinvointialueelta, vaikka edustajilla ei olisi kokouksessa puheoikeutta.
  - Valtion sote-palveluiden järjestämisvastuussa olevat viranomaiset olisivat edustettuna valmiusryhmässä.
  - Sisäministeriön pelastustoimi olisi edustettuna valmiusryhmässä.
- Kansallisen valmiusryhmän koon kasvattamista tulisi muutoinkin harkita riittävän asiantuntemuksen varmistamiseksi.
- Monialainen yhteistyö voisi näkyä esityksessä painokkaammin.

Tehokas tiedonkulku pitäisi varmistaa (51 §)

- Keskus ehdottaa harkittavaksi, että
  - ✓ muistio valmiusryhmän kokouksista ja valtakunnallinen tilannekuva voitaisiin jakaa myös niille STM:n hallinnonalan viranomaisille, joilla on soten varautumista ja valvontaa koskevia tehtäviä. Tilannekuva kulkisi parhaimmillaan kaksisuuntaisesti viranomaisilta toisille.
  - ✓ joissain tilanteissa sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekuva voitaisiin jakaa salassapitosäännösten estämättä myös kunnille.

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUSKESKUS | KLIENT- OCH PATIENTSÄKERHETSCENTRET

Haittojen ja vaaratapahtumien seuranta- ja arviointijärjestelmä tukisi tilannekuvan ja kehityssuuntien seurantaa

- Asiakkaisiin ja potilaisiin kohdistuvat haittatapahtuma- ja vaaratilanne- sekä poikkeamailmoitukset tuottavat osaltaan tärkeää tietoa palvelujärjestelmän kyvystä jatkaa toimintaansa turvallisesti myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
- Tällaista tietoa tulisi pystyä viiveettä tuottamaan, analysoimaan ja käyttämään hyödyksi niin alueellisessa kuin kansallisessa johtamisessa ja kehittämisessä.
- Haitta- ja vaaratapahtumien tietotuotannon uudistaminen – ilmoitusmenettelyjen tiedot älykkäästi hyötykäyttöön -hankkeella saavutettavat muutokset ja vaikutukset ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuuden ja tietojohtamisen kansallista kehittämistä.